

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیر دولتی»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه «کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیر دولتی» که در تاریخ ۱۳۹۸/۷/۲۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده بود، پس از ارسال نزد شورای نگهبان با ایراداتی مواجه گردید. از این رو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای در مصوبه خود جهت رفع ایراد و اعمال تذکرات شورای نگهبان، مصوبه مجلس را اصلاح نموده است. در ادامه به بررسی مصوبه کمیسیون از حیث رفع ایرادات شورای نگهبان و اعمال تذکره وارده پرداخته خواهد شد.

بررسی مصوبه کمیسیون:

۱. ماده (۲)

اولین ایراد شورای نگهبان بر مسئله مشخص نبودن ضابطه تعیین تعرفه پسماند برای مشترکان پر مصرف برق تمرکز دارد به همین دلیل در گزارش کمیسیون پیشنهاد شده است که عبارت «درصدی از منابع موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰ را به عنوان» به عنوان ضابطه به متن اضافه شود. در ارزیابی این اصلاح باید توجه داشت که در ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور هیچ ضابطه‌ای برای تعیین عوارض موضوع آن ماده پیشنهاد نشده است بلکه تنها مسیر قانونی پیش‌بینی عوارض مذکور از طریق پیش‌بینی و درج در بودجه سالانه کشور مقرر شده است بنابراین به نظر می‌رسد همچنان ضابطه ماهوی و قابل اتکایی در پاسخ به ایراد شورای نگهبان ارائه نشده باشد. به علاوه باید توجه نمود در ترکیب ماده (۲) این لایحه و ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور، مشخص نیست که دولت چه درصدی از منابع موضوع ماده (۵) قانون حمایت را باید به خرید برق تولیدی از تأسیسات تبدیل پسماند اختصاص دهد. این نکته از آن حیث اهمیت دارد که واگذاری صلاحیت کلی و مطلق تعیین درصد اختصاص داده شده از درآمد حاصله مذکور برای خرید برق می‌تواند مصداق تفویض صلاحیت قانون‌گذاری قلمداد شده و مغایر اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی ارزیابی گردد.

با عنایت به نکات فوق‌الذکر پیشنهاد می‌گردد ماده (۲) با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین نامه داخلی به نحو زیر اصلاح گردد:

مخصوص سخن علمی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۳۳۵

شماره چاپ:

۱۷۰۵

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۹/۱۲

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات

حقوقی

سایر دفاتر: انرژی،

صنعت و معدن

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۶۵۰۹-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۹/۱۶

«ماده ۲- به دولت اجازه داده می شود در بودجه سالیانه کشور و در قالب ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق بخشی از عوارض مصوبه برق را به خرید انرژی برق از پسماندها تخصیص دهد.»

در خصوص پیشنهاد فوق لازم به توضیح است، از آنجاکه تعیین عوارض مورد نظر در قالب لایحه بودجه ارائه شده و توسط مجلس بررسی و به عنوان قانون تصویب خواهد شد، ابهام مورد اشاره در اظهار نظر شورای نگهبان، منتفی به نظر می رسد.

۲. ماده (۳)

در دومین بند از اظهار نظر شورای نگهبان، واگذاری صلاحیت تصویب ضوابط مربوط به تکلیف شهرداری های حوزه تأسیسات تبدیل پسماند به انرژی به شورای اقتصادی، مصداق تفویض صلاحیت قانون گذاری قلمداد شده و ماده (۳) لایحه، مغایر اصل هشتادوپنجم قانون اساسی اعلام شده است. در گزارش کمیسیون، اضافه شدن عبارت «و در چارچوب قانون مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی و سایر قوانین» به متن ماده (۳) پیشنهاد شده است. در ارزیابی این پیشنهاد باید توجه نمود که اولاً با اضافه شدن عبارت مذکور پس از عبارت «بر اساس ضوابط» سیاق نگارشی متن ماده مبهم و نامفهوم می گردد. ثانیاً مشخص نیست که قید «در چارچوب قانون مدیریت پسماند»، ضابطه صلاحیت شورای اقتصاد است یا ضابطه اعمال صلاحیت شهرداری های حوزه تأسیسات تبدیل پسماند. به علاوه از جهت اصول نگارش صحیح قانون باید مشخص شود که احکام مندرج در کدام ماده یا تبصره از قانون مذکور به عنوان ضابطه تقییدکننده، مدنظر است. بنابراین اصلاح صورت گرفته در مصوبه کمیسیون از حیث رفع ایراد شورای نگهبان محل تأمل است.

۳. ماده (۴)

شورای نگهبان در بخش تذکرات، متذکر شده است که عبارت «شامل این معافیت ها» به عبارت «مشمول این معافیت ها» اصلاح شود، لکن کمیسیون در مصوبه خود اصلاحی در این خصوص انجام نداده است.

نتیجه گیری

بنابر توضیحات فوق به نظر می رسد اصلاح پیشنهادی مذکور در گزارش کمیسیون محترم از جهت توفیق در رفع ایرادات قبلی شورای نگهبان محل تأمل بوده و چه بسا محتمل است که با ایرادات جدیدی نیز از طرف این شورا مواجه شود؛ لذا پیشنهاد می شود با رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی، متن پیشنهادی در این گزارش در خصوص ماده (۲) با متن مصوب کمیسیون جایگزین گردد.

همچنین تذکر شورای نگهبان مبنی بر اصلاح عبارت «شامل این معافیت ها» به عبارت «مشمول این معافیت ها» مورد توجه قرار نگرفته است که نظر می رسد اعمال تذکر مذکور از حیث رعایت اصول نگارشی قانون نزدیکتر به صواب باشد.

